

Goirles Belang 6 september 2023

In 2018 waren we getuige van de eerste reuzenoptocht in Goirle, en op zondag 17 september zal de tweede door onze straten trekken. Er valt veel te zien, en er komt – bij het organiseren ervan - een massa kijken. Wat dan zoal? We steken ons licht op bij Mathieu van den Tillaart. Maar eerst kort iets over die reuzenfolklore. door: Norbert de Vries

Een reusachtig verhaal

Onder deze titel schreef Paul Spapens in 2004 een beschouwing over de reuzen van nu en vroeger. De oorsprong van de West-Europese reuzencultuur ligt, zo schrijft hij, in België. Ook in Noord-Frankrijk heeft elk dorp wel z'n reus of reuzin. Let maar eens op als je naar de wielervedstrijd Parijs-Roubaix kijkt: ze staan overal langs de kant om het peloton aan te moedigen. Volgens Spapens kende het huidige Noord-Brabant in de Middeleeuwen eveneens een grote reuzenpopulatie. Maar toen werd het protestantse Holland hier de baas, en werden processies verboden en alle reuzen verjaagd. Want reuzen en processies hingen nauw met elkaar samen. Ik citeer hem: "...veruit de belangrijkste ontstaansgrond van de reuzentraditie waren de processies en ommezingen, op hun beurt voortbrengers van de religieuze spektakelstukken in de kerk, opgevoerd om de ongeletterden iets mee te geven van de verhalen uit het Oude en het Nieuwe Testament."

Enfin, hoe het ook zij, van een bloeiende reuzentraditie was ten onzent allang geen sprake meer. Het was een al bijna uitgedoofd beeld. Toch smeulde er onder het as nog een klein sinteltje. Paul Spapens vertelt van een Folkloreschouw die in 1929 in Tilburg werd gehouden. Aan het einde van die stoet, waarin onder meer de jaarfeesten en verdwijnende bedrijfstypen ('het dorsen met den vlegel') werden uitgebeeld, werden enkele reuzenpoppen uit Venlo en Brussel meegedragen. Naar het schijnt is voor die gelegenheid destijds ook een Tilburgse en een Oisterwijkse reus gebouwd, maar van deze beide reuzen is geen spoor meer te bekennen.

Er waren links en rechts wel Nederlandse reuzen te bekennen. Venlo is al genoemd, maar ook Bergen op Zoom, Roermond en Maastricht hadden stadsreuzen. Spapens telt in 2004 in totaal 16 Nederlandse reuzen, maar dat zijn er inmiddels een flink aantal meer, hoewel we nog altijd in het niet vallen bij het buitenland: België 1600, Spanje 1000, Frankrijk en Italië elk 150.

De Goolse reuzenschouw

Op 17 september is er in Goirle een heuse reuzenschouw (laten we dat woord in ere houden; beter toch dan 'show?'). In totaal 48 reuzen zullen 'acte de présence' geven. Ik gebruik die Franse term met opzet, want er zijn twee Franse reuzen bij: Thomas le Mousquetaire en reuzin Adélaïde uit Zuytpeene. Dat ligt in de Franse Westhoek. Op de alfabetische lijst van Franse gemeenten staat Zuytpeene op de laatste plaats. Voorts zijn er tal van Belse reuzen aanwezig, uit Vlaanderen en uit Wallonië (Flobecq bijvoorbeeld, Vloesberg op z'n Vlaams). En oud en nieuw uit ons eigen land. Heel recent is ons nationale reuzenleger uitgebreid met reus Nölle en reus Boel uit Aarle-Rixtel.

Al die 48 reuzen trekken, met de muziek mee, door onze straten en eindigen hun tocht op het Kloosterplein om er te gaan dansen. Dát mag u zeker niet missen! De gratie ervan is indrukwekkend en onvergetelijk.

Hard werken

Bij zo'n schouw komt heel wat kijken. Ik praat erover met Mathieu van den Tillaart. 'De voorbereidingen kosten twee jaar tijd. We zijn in vergelijking met 2018 ook als evenement behoorlijk gegroeid. Van 31 reuzen naar 48. Gelukkig krijgen we veel steun van de gemeente, van sponsors en van vrijwilligers. Wist je, dat er zo'n 75 vrijwilligers op 17 september voor deze stoet in touw zijn? Het is hard werken op die dag. Dat gaat van de vrijwilligers van Mainframe tot het St. Laurentius kookgilde. De regie van de optocht ligt in handen van Rob de Beer, met Marco Willems en Alex van Melsen als assistenten. De omroeper Dennis Pijpers kondigt alle reuzen aan.'

Of de organisatoren bij de voorbereidingen nog op problemen zijn gestuit? 'Ja, je wordt soms verrast, zoals het bericht van een paar weken geleden, dat er rioleringswerkzaamheden zullen worden uitgevoerd aan de Bergstraat. Moesten we de route nog snel even aanpassen. Maar iets anders: op het Kloosterplein is er onvoldoende voltage aanwezig. In ieder geval niet voldoende voor de optredende coverband That's Live, de bar en d.j. Dennis. We moesten daarom een generator huren. Ik zou zeggen: gemeente, het Kloosterplein is toch het evenementenplein van Goirle? Zorg dat daar voldoende voltage ligt voor allerlei evenementen! Dan hoeven al die organisaties niet steeds weer een generator te huren.'

Onze reuzen komen overal

Reuzin Johanna Abcovia en reus Toon mee 't vèereke zijn intussen vertrouwde gezichten in de reuzenwereld. 'Ze hebben in de afgelopen jaren aan 27 optochten in binnen- en buitenland deelgenomen. Op 17 september is het dus hun 28ste stoet.

Daarnaast hebben ze 17 keer allerlei bijzondere bijeenkomsten bijgewoond. Ik noem de festiviteiten rond Ireen Wüst, de Vuelta en de Leybron.

Komt dat zien!

Er valt op 17 september van alles te beleven en te zien in Goirle. Kom kijken naar het opbouwen van de reuzen (vanaf 10.00 uur aan de Parallelweg), volg de stoet (vanaf 13.30 uur), neem deel aan de festiviteit op het Kloosterplein (vanaf 16.00 uur). Nu maar hopen op mooi weer! 'Inderdaad, ik hoop dat we het droog houden. Het Reuzengilde Goirle en Riel volgt in dezen een mooie traditie: in de week van 11 september hangen we een worst op aan de kerk in Hilvarenbeek om de heilige Clara om mooi weer te vragen op 17 september. Dat werkte in 2018 in elk geval prima!'